Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry **www.sakl.fi**
Finlands Yrkesfiskarförbund FYFF rf **sakl@sakl.fi**

Lapinjärvi 10.6.2024

Eduskunta
Ympäristövaliokunta

Viite E 39 /2024 Vp.

Lausunto: Valtioneuvoston selvitys: ICES:n tieteelliset neuvot vuoden 2025 kalastusmahdollisuuksista Itämerellä

Suomen Ammattikalastajaliitto (SAKL) toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Yleistä

SAKL toteaa, että kanta-arvioiden laadun kehittämiseen ja parantamiseen on jatkossa kiinnitettävä erityistä huomiota. Elinkeinon toimintaedellytykset perustuvat tähän. **Kalakanta-arviointi laahaa usein ajallisesti jäljessä ja ei siten vastaa kulloistakin tilannetta merellä**. Kiintiösuosituksissa ja myös kiintiöiden asettamisessa kiinnitetään kestävyyden osalta huomiota ainoastaan biologisiin tekijöihin, kun taas kalastuselinkeinon taloudellinen ja sosiaalinen kestävyys jäävät kokonaan huomioimatta.

Tällä kertaa on valitettavaa kalastusyritysten toiminnan suunnittelun kannalta, ettei ICES pystynyt antamaan Pohjanlahden silakalle kanta-arviota ja kiintiösuositusta. Toisaalta on keskeistä, että kanta-arvio on mahdollisimman laadukas.

Viime syksynä käytiin kalakannoista ja kiintiösuosituksista, etenkin silakan ja lohen osalta, hyvin vilkasta keskustelua. ICES:n neuvonanto vuodelle 2025 osoittaa, että keskustelu osittain sisälsi selviä ylilyöntejä.

Kanta

Liitto tukee valtioneuvoston esitystä Suomen peruskannaksi alla olevin huomautuksin ja painotuksin. Kanta-arvioiden osalta toteamme erityisesti:

<u>Pääaltaan ja Pohjanlahden lohi</u>

Suomen kannan lähtökohtana Pohjanlahden (ICES osa-alueet 29N, 30 ja 31) kalastuksen lohisaaliille (kaupallisen ja vapaa-ajankalastuksen) on ICES:n esittämä 40 000 lohta.

Lohi on Suomen Pohjanlahden rannikkokalastuksen kulmakivi. Suomi varmisti vuosina 2022 ja 2023 kaupallisen kalastuksen lohikiintiön säilymisen entisellä tasolla kiintiövaihdoin. Tämä oli rannikkokalastukselle hyvin tärkeää. Tämä on mahdollista seuraamalla ICES:n neuvonantoa ja sillä, että muut jäsenmaat sitoutuvat siirtämään kiintiönsä <u>vastikkeetta</u> Suomelle/Ruotsille. Suomen kaupallisten kalastajien lohikiintiö 2025 tulee kaikissa tilanteissa olla mahdollisimman lähellä

tämän vuoden tasoa. Säätely- ja valvontatoimia on myös kohdistettava muuhun kuin jo tiukasti säädeltyyn ja valvottuun kaupalliseen lohen kalastukseen, jottei vapaa-ajankalastuksen loheen kohdistuva paine entisestään kasva ja vähennä jatkossa kaupallisen kalastuksen kiintiötä.

Vapaa-ajankalastuksen itse antamien tietojen mukaan vapaa-ajankalastuksen saaliit ovat hyvin pienet. Näin ollen kaupalliselle kalastukselle määriteltävä kiintiö tulee olla hyvin lähellä ICES:n esittämää kaupallisen kalastuksen ja vapaa-ajankalastuksen saalistasoa (40 000 kpl).

Suomenlahden lohi

Myös Suomenlahdella lohi toimii rannikkokalastuksen keskeisenä saalislajina. Lohikiintiön (EU) tulee vähintään olla noin 8 000 lohta ICES:n neuvonannon mukaisesti.

Pohjanlahden silakka

Pohjanlahden silakkakanta on taloudellisesti Suomen kalatalouden tärkein kalakanta. Pohjanlahden silakkakannan kiintiö on viime vuosina vaihdellut voimakkaasti, osittain myös vajavaisen neuvonannon takia, mikä on vaikeuttanut kalastuksen harjoittamista ja suunnittelemista sekä aiheuttanut taloudellisia menetyksiä.

Liitto ottaa kantaa suositukseen, kun ICES antaa sen syyskuussa.

Suomenlahden, Saaristomeren ja Itämeren pääaltaan silakka (Keskinen silakka)

Suomenlahden, Saaristomeren ja Itämeren pääaltaan silakan kiintiön voimakas pienentäminen (-82 prosenttia!) vuodesta 2018 vuoteen 2024 on elinkeinon kannalta ollut hyvin vaikea.

Silakkakannan tila kiintiöalueen pohjoisissa osissa on todettu olevan huomattavasti parempi kuin alueen eteläosissa (silakan osakantojen erilaisesta tilanteesta johtuen). Kiintiöalue on hyvin laaja ja pohjoisosien kalastus kärsii suuresti eteläisen Itämeren heikommasta tilanteesta. ICES toteaa myös neuvonannossaan tämän kalastajien tiedossa jo pitkään olleen tilanteen. Silakkakannan kasvu on ollut voimakkain Suomen lähivesillä.

Keskisen silakan tilanne näyttäisi nyt menevän parempaan suuntaan. Keskisen silakan kiintiön tulisi olla ICES:n antaman neuvonannon vaihteluvälin yläpäässä 95 340–125 344 tonnia.

Kilohaili

Kilohailikiintiön pienentäminen ei välttämättä vastaa käytännön kalastuksen käsitystä kannan tilasta, etenkään pääaltaan pohjoisosissa. Kilohailikiintiön pienennys tulisi olla mahdollisimman vähäinen ICES:n neuvonannon puitteissa.

Kilohailin mahdollinen pienennys vaikeuttaisi silakan kalastusta, ja päinvastoin kuin perustelumuistiossa todetaan, kilohailikiintiön pienuus johtaisi siihen, että nimenomaan kilohaili olisi silakan ja kilohailin kalastuksessa rajoittava tekijä.

Itäinen turska

Turskakanta on huonossa tilassa monesta syystä. Ilmastonmuutos, heikko happitilanne, räjähdysmäisesti kasvanut hyljekanta ja loiset vaikuttavat negatiivisesti turskakannan elpymiseen

eteläisellä Itämerellä. Pohjoisella Itämerellä, erityisesti Ahvenanmerellä, tilanne on toinen, siellä saadaan isokokoisia, hyväkuntoisia turskayksilöitä. On tärkeää, että alueen turskakalastus voi jatkua tutkimuspyynnön muodossa. Silakan ja kilohailin troolikalastuksen jatkuvuuden turvaamiseksi on myös varattava turskalle pieni sivusaaliskiintiö (yhteensä 595 tonnia).

Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry

Kim Jordas
toimitusjohtaja
kalastusneuvos